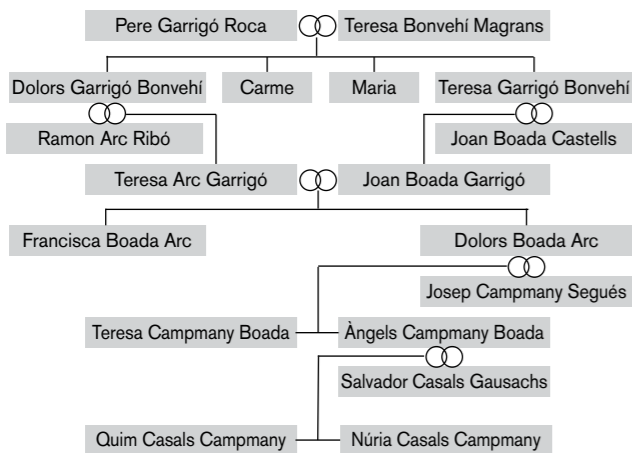

Can Caparrada, pagesos i bugaderes

Abans era un lloc aïllat, però avui es troba al centre d'Horta, a sota de la parròquia de sant Joan

ARBRE DE LA FAMÍLIA DE CAN CAPARRADA

La Tereseta de can Caparrada fent de bugadera

Carme Martín

Dalt del barri de ferro que tanca el pas a la masia de can Caparrada senyoreja la data 1879. L'hem vist tantes vegades passant per davant seu que ja no hi parem esment però, és tracta de la data de la construcció de la masia.

Can Caparrada és una casa molt antiga i coneguda a Horta, els seus propietaris pertanyen a la mateixa família que la va fer construir, aquesta circumstància no es dona massa vegades per no dir pràcticament mai en cases que tenen més de cent anys.

La Maria dels Àngels Campmany mestressa de la casa, explica que la van fer construir els seus rebesavis, en Pere Garrigó i Roca, que vivia a la Riera Alta número 9, i la Teresa Bonvehí i Magrans filla també d'Horta. El paleta que els havia de bastir la casa els va ensenyar un terreny, aleshores carrer del Príncep, prop del pont del torrent d'en Mariner, que al Pere li va agradar i quan la masia ja estava construïda i els seus propietaris ja hi vivien, el seu rebesavi li va deixar anar al paleta "crec que ens hauràs de fer un altra casa en algun altre lloc del poble, la nostra és l'última d'aquest carrer i hi passem por; és massa solitària".

Es dona el cas que a finals del segle XIX, encara hi havia bandolers a la contrada que assaltaven els maginers pels camins dels voltants i les masies aïllades eren objecte de robatoris. Alguns d'aquests

delinqüents vivien i guardaven els efectes robats sota el pont del torrent de can Mariner (que no és el que ara existeix sinó un d'anterior), que era prou ample per encabir-hi persones i alguns cavalls. Era gent molt temuda pels habitants d'Horta i del barri de muntanya del poble de Sant Martí de Provençals (avui Guinardó), per la seva agressivitat.

El paleta se'l va quedar mirant i li respongué, "no t'equivoquis Pere, espera uns anys i veuràs com et trobes vivint al mig del poble, Horta s'està fent gran i es construirà arreu". En Pere Garrigó i la seva muller s'hi van quedar no sense recança, i no tan sols no es va moure de la masia sinó que els seus descendents directes encara hi viuen i molt contents; això sí, es van fer instal·lar el 1889, dos o tres llums de gas al carrer per fer més sensació de seguretat.

El 1877 Horta tenia 3372 habitants i el creixement demogràfic s'accelerava per moments. El 1887 comptava ja amb 4218 habitants.

El 1879, més enllà de la masia de can Caparrada no hi havia cap més casa fins arribar a la masia can Quintana. Entremig, només hi havia camps i vinyes i a l'es-

El 1879, més enllà de la masia de can Caparrada no hi havia cap més casa fins arribar a la masia de can Quintana

querra de can Caparrada, una altra masia que van comprar els germans Tomàs i Jaume Casas, ambdós capellans i amb l'ajut econòmic de la família Pastó construïren una sala d'espectacles, un petit cafè i arreglaren el pati a la fi que la quitxalla hi pogués jugar a bitlles i d'altres jocs. Aquesta masia constava a més de la casa dels masovers, un pou i un safareig gran per regar i un cobert on es guardava llenya i l'era. El 1889 es convertí en l'Acadèmia Sant Lluís Gonzaga i s'hi van efectuar canvis per d'adequar l'edifici als nous usos. (1)

Però d'on bé el nom pel qual la masia és coneguda? Sembla ser que en Pere Garrigó anava molt sovint a jugar amb altres veïns del poble a la plaça de la Constitució (avui Santes Creus) a un joc similar a la petanca o a les bitlles catalanes però que es jugava amb pedres. Quan els amics li preguntaven "Pere com va tot, què fas ara mateix?", ell responia indefectiblement, "mira, com sempre fent caparrada", terme que s'utilitzava per definir a la persona que treballava, en diferents oficis segons el moment a la fi de guanyar-se la vida. D'aquesta manera el veïnat els van anomenar a en Pere i família, els de can Caparrada, sobrenom que no a tothom de la família li agrada, però que no cal pas dir, que els habitants de la masia el porten amb molt d'orgull.

A partir de la segona generació, a can Caparrada les mestresses van fer de bugaderes, i fins i tot algunes veïnes les solien ajudar en la feina. Va començar una de les

filles d'en Pere Garrigó i la seva neta va continuar amb l'ofici.

El pati de la masia era prou gran, en una part del qual es treballava un hort, en l'altra es criaven conills i es rentava roba en dos grans safareigs proveïts d'aigua del pou de la casa. Tenien els safareigs que s'utilitzaven a l'estiu sota la llum del sol i els d'hivern que estaven sota cobert i en el que hi havia un foc on es feia bullir l'aigua per rentar. Al pati hi havia una escala que pujava al terrat de la part de la casa on s'estenia la roba.

L'àvia paterna de la Maria Àngels, actual mestressa de can Caparrada, era l'An-

Durant la Guerra Civil alguns socis dels Lluïsos van traslladar part de l'arxiu històric a la masia de can Caparrada

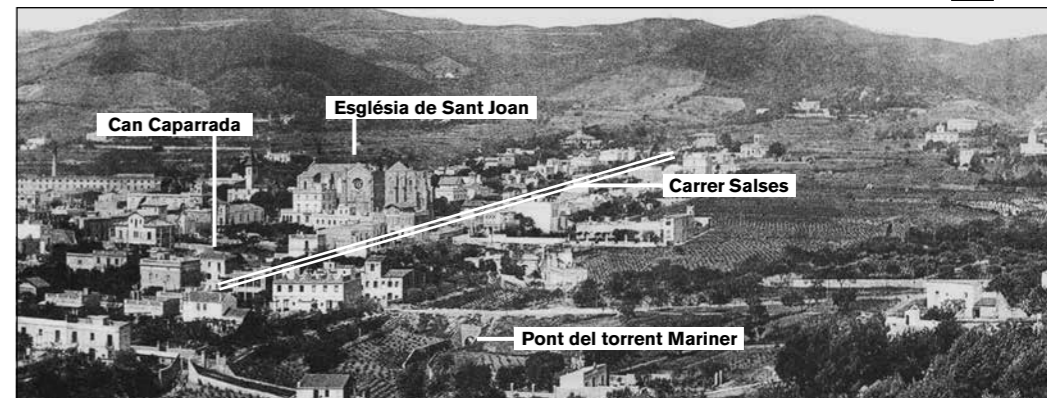
geleta del carrer d'en Travi i feia de bugadera de les persones riques de Barcelona. També hi havia classes entre les bugaderes, com es pot comprovar.

Es baixava a Barcelona cada dilluns i divendres a la fi de lliurar la roba neta i recollir-ne la bruta. Un carro els hi transportava els sacs amb la roba degudament marcada, precedit per una colla de bugaderes, fins a la part baixa de la casa de la Canonja on hi havia el típic hostal d'Horta, servia d'agència de les bugaderes on menestrals i burgesos solien anar per llogar els seus serveis i des d'on es distribuïa la roba neta per diversos barris, segons explica Desideri Diez en el seu llibre *El que ha estat i és Horta*.

Durant la Guerra Civil, el Centre parroquial dels Lluïsos fou cremat pels anarquistes. Mentre es sentien crits i trets al carrer, per la part del darrera alguns socis jugant-se la pell van traslladar part de l'arxiu històric a la masia de can Caparrada. Al dia següent la documentació, es va traslladar a la casa d'un militant d'Esquerra Republicana que vivia al carrer Chapí on estaven segurs que no hi entrarien pas els anarquistes.

Sembla ser que els anarquistes es van dirigir a l'avi de l'actual propietària tot etzibant-li: "A partir d'ara aquesta masia i terres han deixat de ser de vostès però com no heu fet pas mal a ningú, us hi deixem viure". Joan Boada i Garrigó, de tarannà més aviat tranquil, els respongué "ah! doncs bé", evitant d'aquesta manera enfrontar-se inútilment a la turba revolucionària.

Actualment viuen a can Caparrada l'Àngels Campmany i Boada i el seu marit Salvador Casals i Gausachs, fill d'una altra masia molt coneguda del barri de la Clota (can Gasparó) (2), i els seus fills en

A la foto de dalt de tot, una panoràmica d'Horta a començaments del segle XX, on hem situat la masia de can Caparrada. Al mig, una vista de l'exterior de la masia i, a la dreta, la imatge dels Sagrat Cor penjada a la porta d'entrada. A sota, el matrimoni Joan Boada Garrigó i Teresa Arc Garrigó, cosins germans. Al costat, Teresa Garrigó Bonvehí, Dolores Boada Arch, la seva germana Francisca, i Teresa Arch i Joan Boada

Quim i la Núria, que són els que amablement ens han atès i explicat la història familiar i facilitat les fotos que acompanya l'article i als quals volem donar les gràcies per la seva amabilitat.

Can Caparrada és un oasi del passat enmig del garbuix de edificis grisos que puguen com a bolets arreu del barri d'Horta. Una rarsa que cal de totes totes preservar, a la fi de poder mostrar als nostres descendents, com es vivia en un poblet que estava a la vora de Barcelona al segle XIX.

1) Dades del llibre de la commemoració dels 150 anys dels Lluïsos d'Horta, escrit per Salvador Casals i Gausachs
2) EL POU, núm. 6, pp 70-73, "Can Gasparó i el mas d'en Gausachs"